

Резюме на проф. Павел Павлов

Покръстването на България – ключово събитие в историята

В християнското разбиране за историята и времето големите събития са своеобразна среща на Божия промисъл и свободата на човека, дори повече – синергия, хармонично (макар и асиметрично) съдействие между Бога и човека, между Божествената и човешката воля. Такова ключово събитие е и Покръстването на България. То разплита един възел и дава хоризонт не само за развитието на България, но и за поддръждането на тогавашния християнски свят, както и възможността той да се разшири и да бъдат включени нови пространства и хора в голямото семейство на християнската цивилизация. Това събитие трасира пътя и дава добър пример и на други страни и народи, които ще поемат по него.

Във вътрешен план Покръстването ще даде нови сили за консолидация и силюет в изграждането на нови културни пространства – самостойна Църква, нов литургичен език и писменост, училище-университет, книжовност, своеобразна архитектура и изкуство. Във всичко това е важно да се подчертае и мястото на обожените човеци, които са двигателят на всичко това – светецът-владетел, равноапостолните Седмочисленици, книжовниците, дипломатите и т.н.

Разбира се, всичко това отдавна е получило своето признание – от патриарх Фотий и папа Адриан до безбройните учени и изследователи през вековете, но въпросът днес е как ние, съвременните българи и формални наследници на това велико дело, да разберем неговия смисъл и значение.

Резюме на проф. Иван Иванов

Делото на Светите братя Кирил и Методий и техните ученици, и ролята им за интеграцията на новопокръстените българи и славяни в християнска Европа“

Проф. д-р свещеноиконом Иван Иванов

Основни теми

- I. Светите братя Кирил и Методий – равноапостоли и носители на вярата в Христос.
- II. Учениците на Светите братя – разсадници на духовността и просветата в средновековна България и в цяла Европа.
- III. Покръстването – начало и основа за интеграцията на новопокръстените българи и славяни.
- IV. Литургическите особености на богослужебните последования, използвани по време на мисионерската дейност на Светите братя Кирил и Методий и отзвука им в църковния живот на България. 1. Исторически и богословски контекст; 2. Литургическа и църковно-

пастирска традиция; 3. Преводи на Священото Писание и адаптация на богослужението; 4. Особенности на литургическите последования; 5. Значение на литургическите особености за мисията, вид и характеристика на Литургията.

V. Църковно-дипломатическите особености на мисията на Светите братя Кирил и Методий. 1. Геополитически контекст на IX век; 2. Мисията като дипломатически ход на Византия; 3. Отношенията с Рим – прагматизъм и църковна дипломация; 4. Църковна автономия и йерархична структура; 5. Преследване и проблеми на мисията; 6. България – приемник и дипломатически балансър и ролята на св. княз Борис-Михаил Покръстител.

VI. Влиянието на мисията на светите братя Кирил и Методий и процесът на европейската интеграция на българите и славяните. 1. Историческо въведение; 2. Същност на мисията: Християнство, език, култура; 3. България – проводник и гарант за успеха на Кирило-Методиевата на мисия; 4. Интеграцията на славяните в християнска Европа; 5. Европейското значение на делото; 6. Съвременно значение на мисията – културна и духовна европейска идентичност;

Обобщение: Мисията на Светите братя Кирил и Методий не е просто религиозна инициатива – тя е основа за духовна, културна и политическа трансформация на целия славянски свят. Чрез своето мисионерско и спасително църковно-дипломатическо и просветно дело те не само участват в сложния процес на покръстването, като белег за църковна и политическа стабилност, но и издигат славянските народи до пълноценно участие в европейската християнска цивилизация. България, като първата славянска държава, приела и развила Кирило-Методиевото дело, изиграва ключова роля за европейската интеграция на целия източнославянски и южнославянски свят. Наследството на светите братя Кирил и Методий остава жив мост между източната и западната традиция, между духовното и светското, между миналото и бъдещето на обединена Европа. Влиянието на мисията на светите братя Кирил и Методий и процесът на европейската интеграция на българите и славяните е актуална както от историческа, така и от културна, духовна и политическа гледна точка. Мисията проследява не само християнската просвета на славянските народи, но и дългосрочните последици от нея върху цивилизационното им приобщаване към европейското християнство, и в по-широк смисъл – към Европа като културно пространство. Процесът на християнизация на българите и славяните в Европа е заченат с Покръстването на България и е развит посредством и благодарение на великото мисионерско дело на светите братя Кирил и Методий и техните ученици.

Резюме проф. д-р Жоржета Назърска

Култът към св. Методий в България: трансформации в края на XX и началото на XXI в.

проф. д-р Жоржета Назърска, УниБИТ, g.nazarska@unibit.bg
гл.ас. д-р Светла Шапкалова, УниБИТ, s.shapkalova@unibit.bg
Катедра „Култура, историческо наследство и туризъм“

Докадът е посветен на култа към св. Методий като част от този към св. Седмочисленици – един от най-старите в българската религиозна традиция. От перспективите на науките за културното наследство, на историята на религията и на практическото богословие се проучват промените, настъпили в почитането на св. Методий от 60-те год. на XX в. до 10-те год. на XXI в.

Отчита се ролята на атеистичната политика на комунистическата държава, действията на БПЦ и на Католическата църква, отражението на международната среда, процесите на секуларизация, генерационната смяна и последиците от преходния период. Докладът се базира на исторически анализ на официални документи и артефакти и на собствено анкетно проучване.

Резюме на доц. д-р Татяна Илиева

ГЛАГОЛИЧЕСКИЯТ СЕМИОЗИС В СВЕТЛИНАТА НА ХРИСТИЯНСКОТО УЧЕНИЕ

или

ЗА ИКОНИЧНОСТТА НА КОНСТАНТИН-КИРИЛОВОТО МИСИОНЕРСКО ПИСМО

Татяна Илиева

Кирило-Методиевски научен център – Българска академия на науките

Изследователката защитава хипотезата, че въздадената като оригинално авторско писмо за целите на мисионерството и в контекста на източнохристиянската култура глаголическа писменост всеки знак освен звуково и числово значение има също и концептуално такова. Планът на съдържание на първата славянска азбука като система от концептограми е християнската догматика и свещената история, чиито отделни елементи стават означаеми посредством графичните знаци, които се генерират в сложноеметрично умозрително построение – т. нар. глаголическа матрица. Тя представлява нов, допълнително усъвършенстван вариант на разработения още през втората половина на миналия век от проф. В. Йончев генеративен модел на глаголицата. Въз основа на щателен богословско-философски и културологичен анализ се прави опит за символна интерпретация на модела и неговите елементи (център, кръст, квадрат, триъгълник, кръг и спирали), от съчетанието на които се формират начертанията и идеографията на глаголическите знаци.